

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15. decembra 2022.godine
Br. ref.: RK 2096/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

predmetu br. KI72/21

Podnosilac

Gylten Krasniqi, Nurten Haskuka i Ajser Vuqitërna

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 458/2020
od 16. decembra 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija, i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Gylten Krasniqi, Nurten Haskuka i Ajser Vuqitërna, iz Opštine Prizren (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Mustafa Kastrati, advokat iz Peći.

Osporena odluka

2. Podnositeljke zahteva osporavaju ustavnost presude Vrhovnog suda Kosova [Rev. br. 458/2020] od 16. decembra 2020. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud), u vezi sa presudom Apelacionog suda Kosova [Ac. br. 914/17] od 13. maja 2020. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presude Osnovnog suda u Prizrenu [C. br. 979/15] od 16. decembra 2016. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Osporenu presudu su podnosioci zahteva primili 4. februara 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su, po navodima podnosilaca zahteva povređena njihova prava koja su zagantovana članom 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; članom 24 [Jednakost pred zakonom]; članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; članom 46 [Zaštita imovine]; i članom 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. [Procesuiranje podneska] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 16. aprila 2021. godine podnosioci zahteva su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 22. aprila 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 28. aprila 2021. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosilaca zahteva o registraciji zahteva i zatražio je od njega da dostavi Sudu službeni obrazac zahteva i ovlašćenje koje dokazuje da zastupa podnosioca zahteva pred Sudom.
9. Dana 14. maja 2021. godine Sud je od zastupnika podnosilaca zahteva primio ovlašćenje kojim se dokazuje da zastupa podnosioca zahteva pred Sudom, kao i popunjeni obrazac zahteva.
10. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika o radu, sudija Bekim Sejdiu je podneo svoju ostavku na mesto sudije pred Ustavnim sudom.
11. Dana 27. maja 2021. godine Predsednica Suda Arta Rama-Hajrizi je odlukom br. KSH. KI72/21 odredila da je sudija Selvete Gërxaliu-Krasniqi imenovana za sudiju izvestioca umesto sudije Bekima Sejdiua.

12. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4), pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
13. Dana 12. jula 2021. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i zatražio od Osnovnog suda da dostavi povratnicu koja dokazuje vreme kada su podnosioci zahteva primili osporenu presudu.
14. Sud je 22. jula 2021. godine dobio od Osnovnog suda zatraženu povratnicu.
15. Dana 15. novembra 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

16. Dana 11. juna 1991. godine preminuo je otac podnosilaca zahteva, H.T. Na osnovu dokumentacije predmeta, čini se da je otac podnosilaca zahteva H.T. ostavio nekoliko katastarskih parcela u nasleđe.
17. Dana 27. aprila 2005. godine, podnositeljke zahteva su se odrekle nasledstva u korist naslednika B.T., brata podnosilaca zahteva, Opštinski sud u Prizrenu je nakon sprovođenja ostavinskog postupka H.T. doneo rešenje [T . br. 107/05] kojim je B.T. proglašen za naslednika, na katastarskim parcelama [br.7170-1] i [7170-2], deo 4/5, po posedovnom listu br. [7244 KZ] Prizren i katastarske parcele [7169-1], prema posedovnom listu [6661] KZ Prizren.
18. Dana 30. decembra 2013. godine Osnovni sud je rešenjem [T.nr.107/05] odlučio o deobi dela kasnije identifikovane imovine, u kojoj su i podnositeljke zahteva proglašene naslednicama.
19. Dana 18. septembra 2015. godine podnosioci zahteva su podneli tužbu Osnovnom sudu u Prizrenu (u daljem tekstu: Osnovni sud), koju su precizirali 13. oktobra 2015. godine, tražeći da se poništi izjava o odricanju od nasledstva u ostavinskom postupku od 27. aprila 2005. godine uz obrazloženje da su izjavu o odricanju dali u zabludi, na prevaru i uz obećanje, kao i da se potvrdi pravo imovine na osnovu nasledstva nad jednim delom katastarske parcele [br.7170/4].
20. Dana 16. decembra 2016. godine Osnovni sud je presudom [C. br. 979/15], odbio tužbeni zahtev podnosilaca zahteva na osnovu toga što nisu ispunjeni zakonski uslovi za poništavanje izjave o odricanju od nasledstva i da nema dokaza da su podnosioci zahteva bili pod pretnjom ili su bili zastrašeni u vreme kada je izražena volja o odricanju od nasledstva na delu imovine. Štaviše, Osnovni sud je zaključio da "*ni jednim jednim dokazom nije dokazano postojanje prevare ili obmane*".
21. Osnovni sud je, između ostalog, obrazložio da je na osnovu člana 138. [Zastarelost prava na zahtevanje zaostavštine] Zakona o nasleđivanju, tužba podnosilaca zahteva je podneta van roka od deset godina od pravosnažnosti rešenja [T. br. 107/05] od 27. aprila 2005. godine.
22. Podnositeljke zahteva su se žalile Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda [C. br. 979/15], zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, netačnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja; kao i zbog pogrešna primene materijalnog prava.

23. Dana 13. maja 2020. godine Apelacioni sud je presudom [AC. br. 914/17], odbio žalbu podnositeljki zahteva i potvrdio je presudu Osnovnog suda [C. br. 979/15] na osnovu toga što nije dokazano da je u slučaju odricanja od nasljedstva povređeno slobodno izražavanje volje podnosilaca zahteva.
24. Podnosioci zahteva su podneli reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda [AC. br. 914/17], zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
25. Dana 16. decembra 2020. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 458/2020] odbio reviziju kao neosnovanu sa obrazloženjem da „*ni jednim dokazima nije dokazano da je u slučaju davanja ostavinskih izjava tužiocima povređena slobodna volja i da je ova oporuka data sa nedostacima kao što je zabluda, prevara ili postojanje bilo koje okolnosti koje su ometale ili poremetile slobodnu volju [...]*”.

Navodi podnosilaca zahteva

26. Podnosioci zahteva tvrde da su redovni sudovi svojim odlukama prekršili član 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; član 24 [Jednakost pred zakonom]; član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; član 46 [Zaštita imovine]; i član 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava.
27. Sud će u nastavku predstaviti tvrdnje podnosilaca zahteva kako su iste navedene u njihovom zahtevu.

Navodi o povredi člana 31. Ustava

28. *U vezi sa navodnim povredama člana 31. Ustava, podnosioci zahteva ističu da je „povređen član 31. stav 1. Ustava jer se svima garantuje jednaka zaštita prava pred nadležnim organima, dok je u ovom konkretnom slučaju sa osporenim odlukama ovo pravo nije bilo zagarantovano tužiteljima [...]*
29. Podnosioci zahteva tvrde da su se redovni sudovi prilikom odbijanja njihovog tužbenog zahteva pogrešno oslonili na član 20, 21. i 36. Zakona o imovinsko-pravnim odnosima i članu 93. Zakona br. 03/L-154 o vlasništvu i drugim stvarnim pravima na osnovu toga što se slučaj nije odnosio na dokaz o vlasništvu već na poništavanje izjave o nasleđu.
30. Tužioci zahteva, uz svoje tvrdnje, posebno ističu da „*nisu odustali od nasljedstva, ali su na osnovu prevarnih radnji, gde je uzeo svoje sestre na potpis i pozitivno verujući u njega zato što im je brat, iste su mu poverile prenos naslednog dela, ali pošto je takva radnja učinjena sa zlom namerom, obmanom i prevarom, ovde je reč o krivičnom delu i ništavnim izjavama koje ne proizvode pravno dejstvo, zato što su dovedene u zabludu da će nakon što sam izgradi objekat, on će im dati udeo u nasledstvo.*”
31. Podnosioci prijava dalje ističu da su u nedostatku saznanja potpisali izjavu o odricanju od nasljedstva i nakon što im je njihov brat obećao da će im dati stan koji je planiran za izgradnju na navedenom imanju.
32. U vezi sa obrazloženjem redovnih sudova, podnosioci zahteva ističu da su „*sudovi utvrdili da u ovom predmetu postoji zastarelost, na osnovu člana 182.1 ZNK, ali su sudovi u suprotnosti sami sa sobom jer su to sami spomenuli u obrazloženju presuda da je na osnovu člana 138.2 "da je dobronamernom posedniku propisano pravo potraživanja zaostavštine u roku od 20 godina", a ovde se radi o zloupotrebi*

verovanja, a ne u dobroj veri, i iz tog razloga su tužitelji tražili i poništenje ostavinske izjave zato što je data urađena u zabludi i putem prevare, a to u suštini spada u lošu veru, a ne u dobronamernost kako ističu sudovi, te nema zastarevanja."

33. U tom kontekstu, podnosioci zahteva tvrde da redovni sudovi, kroz svoje odluke, nisu napravili razliku između ustupanja i odricanja od nasljedstva i to, prema njima, rezultira kontradiktornim obrazloženjem u odluci i stoga predstavlja povredu tačke (n) stava 2 člana 182 ZPP-a.
34. U ovom aspektu, podnosioci zahteva ističu da „na osnovu člana 139. ZNK-a, stav 1, 2 i 3, pravo na podelu nasljedstva ne zastareva i zakonski naslednici koji se odriču prava da traže deobu nasljedstva, kao i odredbama kojima se zabranjuje ili ograničava podelu su ništavne i kao takve ne proizvode pravno dejstvo."
35. Dalje, podnosioci zahteva ističu da "član 132.2 ZNK-a propisuje da "odricanje u korist zakonskog naslednika ne smatra se kao odricanje od nasleđa, nego kao izjava o ustupanju svog naslednog dela tom nasledniku"
36. Podnosioci zahteva dalje tvrde da „Izjave tužilaca date u prvostepenom postupku nisu ocenjivane u skladu sa načelom ravnopravnosti dokaza, čime se narušava nepristrasnost Suda i daje relevantnost samo iskazu tuženog, tj. pozivajući se na okolnosti da nije bilo nedostataka u volji tužilaca [...]".
37. Redovni sudovi su, prema navodima podnosilaca zahteva, prekoračili „predmet tužbenog zahteva baveći se rokom istog, dok tužbe za poništenje ne podležu rokovima, te iskrivljavanjem predmeta tužbenog zahteva od poništenja ugovora u potvrđivanje vlasništva"

Navodi o povredi člana 46. Ustava

38. U vezi sa tvrdnjama o povredi člana 46. Ustava iste ističu da je „povređen član 46. 1.2.3. Ustava jer je Ustavom zagaranтовano pravo svojine i njegovo korišćenje je regulisano zakonom, koji u ovom postupku nisu primenjeno na tužitelje tako što im je proizvoljno oduzela imovina."

Navodi u vezi sa povredama člana 22, 24 i 53 Ustava

39. U vezi sa navodnim povredama člana 22. Ustava, podnositeljke zahteva ističu „[...] Povređen je član 22. stav 1. tačka 6. Ustava jer je nepriznavanjem prava na nasleđivanje tužiteljicama – kćerkama pokojnog i uzimanje nasljedstva samo od brata predstavlja diskriminaciju ženskog roda i kršenje ustavnog načela da su i ćerke ravnopravne u nasleđivanju, što predstavlja kršenje konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije nad ženama."
40. Sa druge strane, u vezi sa navodnim povredama člana 24. Ustava, podnositeljke zahteva ističu da je „povređen član 24. stav 1. jer niko ne može biti diskriminisan na osnovu imovine, pola ili vlasništva"
41. Što se tiče navodnih povreda člana 53. Ustava, podnositeljke zahteva ističu da je „povređen član 53. Ustava jer su prava koja su tražena od strane tužiteljki na nasljedstvo oca zagaranтовana sudskim odlukama Evropskog suda o ljudskim pravima i ta prava se moraju tumačiti u skladu sa ovim odlukama"

42. Na kraju, podnositeljke zahteva traže od Suda da (i) proglasi njihov zahtev prihvatljivim; i (ii) da proglasi osporenu presudu ništavnom.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

- 1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
- 3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
- 4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
- 5. Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*

Član 46 [Zaštita Imovine]

- 1. Garantuje se pravo na imovinu.*
- 2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*
- 3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.*
- 4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.*
- 5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom*

Zakon br. 2004 / 26 o nasleđivanju Kosova, od 1. avgusta 2006. godine, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 06/I-008 od 18.12.2018

Sadržina izjave o odricanju od nasleđa

Član 133

133.1 Odricanje od nasleđa ne može da bude dato delimično ni pod uslovom.

133.2 Odricanje u korist određenog naslednika ne smatra se kao odricanje od nasleđa, nego kao izjava o ustupanju svog naslednog dela tom nasledniku.

Odricanje od nasleđa koje nije otvoreno

Član 134

Odricanje od nasleđa koje još nije otvoreno nema nikakvog pravnog dejstva.

Neopozivost izjave o odricanju od nasleđa ili o primanju nasleđa i njeno poništenje.

Član 135

135.1. Izjava o odricanju od nasleđa ili o primanju nasleđa ne može se opozvati.

135.2 Naslednik koji je dao izjavu može da traži poništenje svoje izjave ako je ona bila izazvana prinudom ili pretnjom, ili je bila data usled prevare ili u zabludi.

Zastarelost prava na zahtevanje zaostavštine

Član 138

138.1. Pravo nekog lica na zahtevanje zaostavštine u svojstvu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu u roku od godinu dana od kada je naslednik saznao za to svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a najdalje za 10 godina, računajući za zakonskog naslednika od smrti ostavioca a za testamentalnog naslednika od proglašenja testamenta.

Ocena prihvatljivosti zahteva

43. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

44. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

45. Sud takođe razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove o prihvatljivosti koji su zatraženi u članovima 47 (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, a koji propisuju:

Član 47 (Individualni zahtevi)

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

Član 48
(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori ”.

Član 49
(Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

46. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud smatra da su podnositeljke zahteva ovlašćena strana; iscrpele su raspoložive pravne lekove; razjasnili su akt organa javne vlasti čiju ustavnost osporavaju kao i ustavna prava za koja tvrde da su im povređena, i na vreme su podnele zahtev.
47. Pored toga, Sud razmatra da li su podnositeljke zahteva ispunile uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje da:
- "(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju".*
48. Navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) kao i praksi Suda, omogućava potonjem da zahteve proglasi neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum nekog predmeta. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglasiti neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene merituma istog, odnosno ako oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je to definisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika o radu.
49. U tom kontekstu, a i u nastavku, da bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima ovog predmeta, da bi ocenio da li je isti očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu predmeta koje sadrži ovaj zahtev kao i relevantne tvrdnje podnosilaca zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
50. Sud podseća da je u celom sudskom postupku glavno pitanje bilo poništenje/osporavanje naslednih izjava podnositeljki zahteva kojim su se odrekle nasleđstva u korist naslednika B.T., odnosno njihovog brata, i to odlukom [T. br. 107/05] od 27. aprila 2005. godine. Prema navodima podnositeljki zahteva, izjava o odricanju od nasleđstva data je u zabludi, pod prevarom i obećanjem. Tokom 2015. godine. podnositeljke zahteva su podnели tužbu Osnovnom sudu za potvrđivanje vlasništva po osnovu nasleđa i poništenje izjave o odricanju od nasleđa po osnovu da je ista data pod pretnjom, obmanom i obećanjem. U razmatranju njihovog zahteva Osnovni sud, Apelacioni sud i Vrhovni sud su odbili tužbe podnositeljki zahteva sa glavnim obrazloženjem da između ostalog, nisu argumentirali da je u slučaju odricanja od nasleđa povređeno slobodno izražavanje njihove volje u smislu člana 135. Zakona o nasleđivanju i da je tužba podnositeljki zahteva neblagovremena u smislu člana 138. istog tog zakona. Zaključke redovnih sudova koji su rezultirali neukidanjem izjave o

odricanju od nasljedstva, podnositeljke zahteva osporavaju pred Sudom tvrdeći da su povređeni članovi 22, 24, 31, 46. i 53. Ustava.

51. Sud skreće pažnju na tvrdnje podnositelaca zahteva da su odlukama redovnih sudova povređena njihova prava koja su zagarantovana sledećim članovima Ustava: član 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; član 24 [Jednakost pred zakonom]; član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; član 46 [Zaštita imovine]; i član 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava.
52. Sud će posebno razmotriti svaki od ovih navoda, koji se odnose na (i) pravo na pravično i nepristrasno suđenje, (ii) imovinska prava i (iii) jednakost pred zakonom.
53. Sud će, u nastavku, na hronološki način, svaku tvrdnju podnositelaca zahteva tretirati posebno, primenjujući sudsku praksu ESLJP-a, na osnovu koje je Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi o ljudskim pravima] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

Navodi o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje

54. U vezi sa navodom o povredi člana 31. Ustava, podnositeljke zahteva u suštini ističu da su redovni sudovi svojim odlukama povredili njihova ustavna prava u slučaju neukidanja nasledne izjave za odricanje od nasleđa H.T.-a, u korist njihovog brata B.T., u postupku održanom 27. aprila 2005. godine pred Opštinskim sudom, pošto je izjava o odricanju od nasleđa data pod pretnjama, nasiljem i prevarom, te su shodno tome bile onemogućene da dobiju nasledstvo koje im po zakonu pripada.
55. U tom smislu, Sud je konstatovao da podnositeljke zahteva ističu da je „*povređen član 31. stav 1. Ustava jer se svakome garantuje jednaka zaštita njegovih prava pred nadležnim organima, dok je u konkretnom slučaju osporenim odlukama ovo pravo nije zagarantovano tužiteljima [...]*“
56. Sud je primetio da su podnositeljke zahteva tokom sudskog procesa tvrdile da je izjava o odricanju od nasljedstva potpisana u nedostatku znanja, uz obmanu, pretnje i na osnovu obećanja njihovog brata.
57. S tim u vezi, Sud napominje da je u slučaju pokretanja tužbe za poništenje ostavinske izjave, Osnovni sud presudom [C. br. 979/15] od 16. decembra 2016. godine zaključio:

“Na osnovu svih sprovedenih dokaza, sud nalazi da niti jedan dokaz nije dokazao postojanje navodne prevare ili zablude. Čak i da je po oceni suda došlo do zablude, ono ne bi moglo imati pravno dejstvo, jer prema navedenim zakonskim odredbama odricanje od nasleđa ne može biti uslovno i ne može se uzeti kao redovna izjava ni od strane naslednog suda, i da je ovaj uslov zabeležen u izjavama stranaka, ovde tužitelja, u slučaju odricanja od nasljedstva. Isto tako, ako se pretpostavi da je zbog obmane ili prevare došlo do izostanka volje, prema opštim pravilima građanskog prava (pošto bi se u ovom slučaju primenjivala posebna pravila koja se odnose na poništenje ostavinske izjave), ova izjava bi bila relativno nevažeća, a njena ništavost iz takvih razloga bi se mogla tražiti u roku od 1 (jedne) godine, odnosno takvo pravo bi se izgubilo nakon perioda od 3 (tri) godine“.

58. Nakon toga, Apelacioni sud je u presudi [AC. br. 914/17] od 13.05.2020. godine, u vezi sa tvrdnjama podnositeljki zahteva, ocenio sledeće

“Nije dokazana činjenica da su tužitelji kada su davali ostavinske izjave u ostavinskom postupku pred prvostepenim sudom dali izjave kršeći slobodno izražavanje volje ili da je njihova volja imala nekakav nedostatak. Dakle, nije konstatovano da je bilo obmane, prevare ili pretnji da svoju ostavinsku izjavu tužitelji daju na taj način da se one odreknu nasljedstva. Za poništenje nasledne izjave nije relevantna činjenica koju su tužitelji naveli da im je tuženi obećao stanove u poklon. Ovo zbog činjenice da se ostavinska izjava ne može dati pod uslovom, pa se ne može dati ni po obećanju jednog od naslednika”.

59. Sa druge strane, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 458/2020] od 16. decembra 2020. godine, navedeno:

„Vrhovni sud Kosova podržava pravni stav oba nižestepena suda da nije dokazano nikakvim dokazima da je u slučaju davanja naslednih izjava tužiteljima povređena slobodna volja i da je ova volja data uz nedostatke, kao što je zabluda, prevara ili postojanje bilo koje okolnosti koje su sprečile ili narušile slobodnu volju”.

60. U svetlu gore navedenog, Sud primećuje da su redovni sudovi adresirali sve tvrdnje podnositeljki zahteva i na kraju su redovni sudovi odbili njihovu žalbu. Razlozi za odbijanje podnesene tužbe redovni sudovi su zasnovali na relevantnim odredbama Zakona o nasleđivanju, koje su smatrali relevantnim u odnosu na okolnosti konkretnog slučaja i u vezi sa suštinskim tvrdnjama navedenim od strane podnositeljki zahteva.
61. Sud takođe napominje da su se redovni sudovi pri ocenjivanju tužbenih zahteva za poništenje izjave o odricanju od nasleđa pozvali i na član 135. Zakona o nasleđivanju, kojim je određeno da naslednik koji je dao izjavu može tražiti poništenje ove izjave, ukoliko je isto dato uz pretnje, nasilje, na prevaru ili obmanu. U svetlu ovoga, redovni sudovi su utvrdili da to nije slučaj u situaciji podnositeljki zahteva budući da one nisu uspele da podrže svoje tvrdnje u postupku pred redovnim sudovima.
62. U ovim okolnostima, Sud smatra da je zaključcima redovnih sudova razmatrano pitanje prevare u slučaju davanja ostavinskih izjava, kao i u vezi sa zakonskom mogućnošću poništenja izjave o saglasnosti.
63. S tim u vezi, Sud ističe da razume osetljivost predmeta, ali uzimajući u obzir socio-kulturni aspekt odricanja od nasleđa, kao u okolnostima ovog konkretnog slučaja, Sud ne može da se bavi vansudskim okolnostima u kojima su podnositeljke zahteva ranije bile uključene. Međutim, Sud primećuje da je saglasnost koju su dale za odricanje od nasleđa podnositeljke zahteva u gore navedenim okolnostima, proizvelo pravno dejstvo i u okviru sudskog postupka koji je vođen u konkretnom slučaju.
64. Stoga, Sud nalazi da su redovni sudovi ispitali pravne okolnosti slučaja, uključujući i pravne posledice davanja saglasnosti za odricanje od nasleđa od strane podnositeljki zahteva, i utvrdile relevantne činjenice o valjanosti ostavinske izjave od strane podnositeljki zahteva u postupku koji je vođen 27. aprila 2005. godine u Opštinskom sudu.
65. Sud je takođe primetio da podnositeljke zahteva tvrde da je redovni sud, tokom rešavanja njihovog predmeta, greškom zasnovao svoje odluke na članu 20, 21. i 36. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa iz 1980. godine (SL SFRJ br. 6/80), i članu 93. Zakona br. 03/L-154 o vlasništvu i drugim stvarnim pravima na osnovu toga što se slučaj nije odnosio na dokaz o vlasništvu već na poništavanje izjave o nasleđu.

66. U vezi sa ovom tvrdnjom, Sud je primetio da su podnosioci 2015. godine, kada su pokrenuli tužbu pred Osnovnim sudom, pored zahteva za poništenje izjave o odricanju od nasleđstva, tražili i dokaz o vlasništvu nad 1/4 idealnog dela katastarskih parcela [717011]; [7170/2]; [7244]; i [716911].
67. S tim u vezi, Sud primećuje da su se redovni sudovi kroz svoje odluke u kontekstu odbijanja zahteva za utvrđivanje vlasništva oslonili na relevantne odredbe Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa iz 1980. godine (GZ RSFJ br. 6/80), i člana 93. Zakona br. 03/L-154 o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, koje su smatrali relevantnim u odnosu na okolnosti konkretnog slučaja i suštinske zahteve koje su navedeni od strane podnositeljki zahteva. U ovom aspektu, Sud je primetio da su redovni sudovi na osnovu ovih zakonskih odredbi razjasnili pravne uslove za sticanje predmetne imovine.
68. Sud naglašava svoj principijelni stav da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu koje su navodno napravili redovni sudovi (zakonitosti), osim i u kojoj je kojoj su one mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a García Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28). Dakle, Ustavni sud ne može delovati kao „sud četvrtog stepena“ (vidi *mutatis mutandis* slučaj Suda KI86/11, Podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 5. aprila 2012. godine).
69. Sud je takođe skrenuo pažnju na tvrdnju podnosioca zahteva da su redovni sudovi povredili načelo nepristrasnosti prilikom odlučivanja na osnovu toga što „nisu uređivane po načelu ravnopravnosti izjave tužilaca date u prvostepenom postupku, narušavajući nepristrasnost suda i dajući relevantnost samo iskazu tuženog, i to pozivanjem na okolnosti da nije bilo nedostataka u volji tužilaca [...]“.
70. Sud naglašava da jednostavna činjenica da su stranke nezadovoljne rezultatom i odbijanje njihove žalbe nije pokazatelj nedostatka nepristrasnosti u okolnostima konkretnog slučaja (vidi predmet ESLJP-a, Hodorkovskiy i Lebedev protiv Rusije (br.2) 2020, presuda od 14. januara 2020, stav 430).
71. Štaviše, sama činjenica da je jedno sudsko veće već donelo negativne odluke se ne može se sama po sebi smatrati opravdanom zabrinutošću u pogledu njegove nepristrasnosti jer (i) u spisu predmeta nema ničega što bi navelo da je sudsko veće redovnih sudova izrazilo neprijateljski stav ili lošu volju prema podnositeljka zahteva; i da (ii) nisu prethodno izrazili mišljenje u vezi sa rezultatom svog slučaja.
72. Sud dalje primećuje da se podnosioci zahteva ne slažu sa rezultatom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, nezadovoljstvo podnosioca zahteva rezultatom postupka pred redovnim sudovima ne može samo po sebi da podstakne argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi predmet ESLJP-a, *mutatis mutandis*, predmet Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i vidi, takođe slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturiye Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
73. Shodno tome, tvrdnja u vezi sa povredom člana 31. Ustava se treba odbaciti kao očigledno neosnovana.

Navodi u vezi sa povredom prava na imovinu, zagaranovanog članom 46. Ustava

74. Sud prvenstveno navodi da je tvrdnja o blagovremenosti tužbe razmotrena i u okviru tvrdnji o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje.
75. U vezi sa tvrdnjom o povredi prava na imovinu, podnositeljke zahteva tvrde da su im odlukama redovnih sudova, koje su rezultirale odbacivanjem zahteva za poništenje izjave o odricanju od nasljedstva, oduzeta imovinska prava na imovini koja im pripada u svojstvu naslednika H.T.-a, koja su zagarantovana članom 46. [Zaštita imovine] Ustava.
76. Sud je konstatovao da podnosioci u ovom kontekstu ističu da je „*povređen član 46. 1.2.3. Ustava jer je pravo svojine zagarantovano Ustavom i korišćenje imovine je regulisano zakonom, koje u ovom postupku nisu primenjeno na tužitelje, čime su isti proizvoljno lišeni imovine.*”
77. S tim u vezi, Sud je primetio da se glavni zahtevi podnositeljki zahteva u suštini odnose na povredu imovinskih prava, kao rezultat neponištenja izjave o odricanju od nasljedstva od strane redovnih sudova, koja je, prema njima, data uz obećanje i što posledično rezultira konačnim odricanjem od nasljedstva njihovog oca H.T. a u korist njihovog brata.
78. Sud je konstatovao da su podnositeljke zahteva, kada su 2015. godine pokrenuli tužbu pred Osnovnim sudom, pored zahteva za poništenje izjave o odricanju od nasljedstva, tražile i utvrđivanje dokaza o vlasništvu nad imovinom, odnosno na delu katastarske parcele. [br. 7170-4], pozivajući se na nasledna prava.
79. U vezi sa ovim tvrdnjama, odnosno u vezi sa tvrdnjom o povredi imovinskih prava na osnovu nasleđivanja, Sud ističe da su istu rešavali redovni sudovi.
80. U vezi sa gore navedenim tvrdnjama, Osnovni sud je naveo sledeće:

„[...] Sud je utvrdio da je tužbeni zahtev tužilaca za poništavanje ostavinske izjave i sticanja prava i svojine na delu katastarske parcele br.7170-4 ZK Prizren, po osnovu zaostavštine koju je ostavio prethodnik stranaka ovde u parnici Hyda Temo, potpuno neosnovan i u suprotnosti sa zakonskim odredbama koje smo gore spomenuli. Sud ocenjuje da u konkretnom slučaju, u skladu sa članom 322.2 ZPP-a, koji kaže da „Stranka koja smatra da joj pripada neko pravo dužna je da dokazuje činjenicu koja je bitna za njeno ostvarivanje ili realizaciju ukoliko zakon ne predviđa drugačije”, teret dokazivanja pada na tužioca, i to na osnovu člana 7.1 ZPP-a, koji utvrđuje da "Stranke imaju pravo da podnesu sve činjenice na koje oslanjaju svoje zahteve i da predlože dokaze sa kojima se konstatuju te činjenice (Narra mihi factum, daba 'tibi ius) I iz ovoga proizilazi da stranka koja tvrdi neko pravo, ima za obavezu, da u skladu sa zakonom dokaže činjenice na kojima zasniva svoju tvrdnju, a u ovom slučaju tužioci nijednim dokazom nisu argumentovale svoje tvrdnje“.

I pored navedenog, sud je došao do zaključka da je zahtev tužilaca za traženje uverenja o vlasništvu po osnovu nasljeđa zastario [...]"

81. Sa druge strane, Apelacioni sud je u kontekstu ove tužbe naveo sledeće:

“Takođe u pogledu zahteva tužilaca za utvrđivanje prava svojine po osnovu nasleđivanja, pravično je utvrđeno činjenično stanje, jer je tužbeni zahtev ove prirode po ovom osnovu zastareo. Sve ovo kao rezultat činjenice da tužioci nisu blagovremeno podneli žalbu.

„[...] Tužioci su tužbu prvostepenom sudu podneli 18.08.2015. godine. Sa druge strane, odluka o nasleđivanju je postala pravosnažna dana 27.04.2005.godine i od tog datuma je tuženi dobronamerni posednik, zato što je, kada je regulisano nasleđe, tužiteljke su dale naslednu izjavu da se odriču nasleđa. Dakle, tužba je podneta nakon isteka roka od 10 godina predviđenog odredbom člana 138. stav 1. i 2. Zakona o nasleđivanju Kosova“

82. Na kraju, Sud ističe i zaključak Vrhovnog suda [Rev. br. 458/2020], koji je u rešavanju ovog tužbenog zahteva naglasio da *„U ovim okolnostima, kada je prošlo više od 10 godina, tužioci su propustili rok za pravnu zaštitu u smislu člana 138. stav 1. i 2. ZNK-a“*.
83. Sud je naveo da su sve odluke redovnih sudova u kontekstu tužbe podnosilaca zahteva za povredu imovinskih prava dale konkretna obrazloženja, nalazeći da su podnositeljke zahteva propustile zakonski rok da podnesu tužbu za utvrđivanje vlasništva i iste nisu uspele da podrže tvrdnje u vezi sa postojanjem imovinskih prava pred redovnim sudovima.
84. Sud podseća da član 46. Ustava ne garantuje pravo na sticanje imovine. Takav stav je četvorostruko podržan u praksi ESLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a, *Van der Mussele protiv Belgije*, br. 8919/80, stav 48, presuda ESLJP-a, od 23. novembra 1983.). Naime, član 46. Ustava garantuje pravo svojine, ali ovo drugo nije apsolutno pravo i podleže ograničenjima. U ovom konkretnom slučaju, redovni sudovi su objasnili ograničenja imovine i vlasništva nad spornom imovinom u odnosu na zahtev podnositeljki zahteva.
85. Sud naglašava da podnosilac zahteva koji se žali na mešanje u jedno od njegovih/njenih imovinskih prava mora prvo pokazati da je takvo pravo postojalo (vidi predmet ESLJP-a, *Pištárová protiv Češke Republike*, br. 73578/01, presuda od 24. oktobra 2004, stav 38).
86. Dakle, podnositeljke zahteva mogu tvrditi da je došlo do povrede člana 46. Ustava, samo u toj meri u kojoj se osporene odluke odnose na njihovu "imovinu". U smislu ove odredbe, "imovina" može biti "postojeća imovina", uključujući potraživanja na osnovu kojih podnositeljke zahteva mogu tražiti "legitimna očekivanja" da će ostvariti efektivno uživanje bilo kojeg imovinskog prava (vidi slučajeve Suda *KI26/18*, podnosilac zahteva "Jugokoka", Rešenje o neprihvatljivosti od 06.11.2018. godine, stav 49. i predmet *KI156/18*, Podnosilac Verica (Aleksić) Vasić i Vojislav Čađenović, Rešenje o neprihvatljivosti od 17. jula 2019. godine, stav 52).
87. Shodno tome, Sud dolazi do zaključka da je ova tvrdnja podnosilaca zahteva za povredu njihovih imovinskih prava, zagarantovanih članom 46. Ustava, očigledno neosnovana na ustavnim osnovama.

Navod o povredi člana 24. Ustava

88. Sud je primetio da u vezi sa navodnim kršenjem člana 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava, podnosioci zahteva naglašavaju da su redovni sudovi svojim odlukama povredili njihov pravo na jednakost pred zakonom na osnovu toga što nisu tretirani jednako u slučaju podele nasledstva.

89. Sud je naveo da podnositeljke zahteva potkrepljuju tvrdnju o povredi člana 24. Ustava tvrdnjom o povredi stava 6. člana 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], odnosno Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije protiv žena.
90. S tim u vezi, Sud je konstatovao da podnositeljke zahteva ističu da je „*nepriznavanjem prava na nasleđe tužiocima – kćerkama preminulog i uzimanjem nasledstva samo od strane brata, izvršena diskriminacija ženskog pola i povreda ustavnog načela da su čak i kćeri jednake u nasleđivanju, čime se krši i Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije protiv žena.*”
91. Sud prvenstveno podseća da svaka tvrdnja koja je pokrenuta u zahtevu podnositelaca zahteva traži davanje jednog konkretnog odgovora od strane Suda, uz uslov da zahtev ispunjava kriterijume o prihvatljivosti, kako je to propisano Ustavom, Zakonom i Poslovníkom o Radu. Jedan od tih je i uslov iscrpljivanja efektivnih pravnih sredstava u redovnim postupcima pred sudovima redovnog zakonodavstva.
92. Sud sada ima već jednu konsolidovanu praksu u vezi sa iscrpljenjem pravnih sredstava u smislu materije/suštine (vidi, u ovom smislu, između ostalog, slučaj Suda: KI154/17 i KI05/18, podnosioci zahteva: *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "BARBAS"*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. avgusta 2019. godine, stavovi 90-96, i najnoviji slučaj KI189/19, podnosilac zahteva: *Alban Miftaraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2019. godine, stavovi 49- 59). Samim tim, Sud naglašava da iscrpljivanje pravnih sredstava sadrži u sebi dva elementa: (i) iscrpljivanje u formalno-proceduralnom smislu, što podrazumeva obavezu korišćenja pravnog sredstva protiv akta javnog organa na višoj instanci sa punom nadležnošću, i (ii) iscrpljivanje sredstva u suštinskom smislu, što podrazumeva prijavljivanje ustavnih povreda u "sustini" pred redovnim sudovima, kako bi oni imali mogućnost da spreče ili isprave povredu ljudskih prava zaštićenih Ustavom i EKLJP-om. Sud smatra pravna sredstva iscrpljenim smo onda kada su ih podnosioci zahteva, u skladu sa važećim zakonom, iskoristili u oba smisla (vidi, slučajeve Ustavnog suda KI71/18, podnosilac zahteva: *Kamer Borovci, Mustafë Borovci i Avdulla Bajra*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. novembra 2018. godine, stav 57; KI119/17, podnosilac zahteva: *Gentian Rexhepi*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. maja 2019. godine, stav 73, i slučaj KI154/17 i 05/18, gore citiran, stav 94).
93. Aspekt iscrpljivanja pravnih sredstava u suštini je utvrđen u sudskoj praksi ESLJP-a i Suda i znači da navodi o povredi EKLJP-a i Ustava moraju biti izneti „*barem u suštini*“ pred redovnim sudovima kako bi se istim pružila prilika da razmotre navode o relevantnim povredama (vidi, slučaj Ustavnog suda KI01/19, podnosilac zahteva: *Fatos Rizvanolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. septembra 2020. godine, stavovi 96-100 i reference citirane u ovom slučaju).
94. S tim u vezi, ESLJP takođe predviđa da se podnosioci zahteva ne mogu osloboditi od obaveze iscrpljivanja delotvornih pravnih sredstava čak i ako su redovni sudovi možda bili u obavezi da sami razmotre relevantne navode (*ex officio*) (vidi, više o iscrpljivanju pravnih sredstava u suštinskom smislu, Vodič ESLJP-a, Kriterijumi prihvatljivosti od 30. aprila 2019. godine, Deo I. Proceduralne osnove neprihvatljivosti; A. Neiscrppljivanje pravnih sredstava; 2. Primena pravila; d. Navodi pokrenuti u suštini).
95. Pored toga, ESLJP je stava da ukoliko postoji pravno sredstvo koje redovnim sudovima, barem u suštini, omogućava da odluče o argumentu o povredi određenog prava, tada treba iskoristiti to pravno sredstvo. Ako žalba koja je podneta sudu nije izneta, eksplicitno ili u suštini, pred redovnim sudovima, kada je mogla biti izneta prilikom

korišćenja pravnog sredstva koje je bilo dostupno podnosiocu zahteva, tada je redovnim sudovima uskraćena mogućnost da odluče o pitanju, mogućnost koju pravilo iscrpljivanja pravnih sredstava nastoji da pruži (vidi, slučaj ESLJP-a: *Jane Nicklinson protiv Ujedinjenog Kraljevstva i Paul Lamb protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, gore citiran, stav 90 i tu navedene reference i vidi, takođe, slučaj Suda: *KI119/17*, gore citiran, stav 72, i najnoviji slučaj *KI189/19*, podnosilac zahteva: *Alban Miftaraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2019. godine, stavovi 49-59).

96. U tom kontekstu, podnosilac zahteva nije potkrepio dokazima pred Sudom, da je ovu tvrdnju pokrenuo implicitno ili suštinski pred redovnim sudovima. Dakle, Sud nije u mogućnosti da se bavi i dalje analizira ovu tvrdnju u smislu da li je došlo do povrede privatnosti, privatnog i porodičnog života ili ne, jer zahtev u ovom delu ne ispunjava kriterijume prihvatljivosti, zbog neiscrpljenja pravnih lekova, u smislu pokretanja povrede u suštini pred redovnim sudovima (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda *KI68/21*, podnosilac zahteva *Leonard Matoshi*, Rešenje od 3. novembra 2021. godine, stavovi 58-66).
97. Kao rezultat toga, u vezi sa ovom tvrdnjom, odnosno tvrdnjom o povredi prava na jednakost pred zakonom, Sud nalazi da isti treba da se odbije kao neprihvatljiv iz proceduralnih razloga zbog suštinskog neiscrpljenja svih pravnih lekova kako je to i zatrženo u stavu 7. člana 113. Ustava, stavu 2. člana 47. Zakona i tačkom (b) stava (1) pravila 39. Poslovnika o radu.

Zaključak

98. Stoga, Sud nalazi da je zahtev podnosioca predstavke očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, jer podnosioci zahteva nisu dokazali i nisu potkrepili u dovoljnoj meri svoje tvrdnje, te shodno tome isti ne ispunjava kriterijume prihvatljivosti definisane u stavu (2) pravila 39. Poslovnika o radu. U skladu sa obrazloženjem ovog Rešenja, zahtev podnosioca je očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, izuzev jedne konkretne tvrdnje koju su podnosioci istakli u kontekstu tužbe za povredu prava na jednakost pred zakonom, koji je tužbeni zahtev odbijen kao neprihvatljiv iz proceduralnih razloga zbog suštinskog neiscrpljivanja svih pravnih lekova i samim tim ne ispunjava kriterijume prihvatljivosti definisane stavom 7. člana 113. Ustava, stavom 2. člana 47. Zakona i tačkom (b) stava (1) pravila 39 Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i u skladu sa pravilom 39. (1) (b) i 2. Poslovnika o radu, dana 15. novembra 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvetë Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

